ఊసులాడే ఒక జాబిలటా!

నిషిగంధ

యదార్థ సంఘటనలకి నవలా రూపం - ఆసాంతం ఆకట్టుకునే సుమధుర స్నేహ బంధం

(క్రిందటిసంచిక తరువాయి)

"అతని కోసం వృథాగా ఎదురుచూడ్డంలోనే చాలా భాగం గడిచిపోయింది.. విసిగి అలసి ఉదయాన నేను నిద్రపోయినప్పుడు నా తలుపు దగ్గరికి ఉన్నట్టుండి వస్తాడేమో నా భయం - నెచ్చెలులారా, తలుపు తెరచి ఉంచండి.. అతన్ని అడ్డగించకండి" -- గీతాంజలి

మే 1, 1986

హైదరాబాదు

ప్రియమైన కార్తీకకి,

నేను రాధికని.. మీకు చెప్పే ఉంటారు కదా, ఈయన మళ్ళీ పూనా వెళ్లారు.. ఇందాక ఫోన్ చేసినప్పుడు మీ ఉత్తరం వచ్చిందని చెప్తే చదివి వినిపించమన్నారు.. ఫోన్ బిల్ దృష్టిలో పెట్టుకుని గబగబా చదవడం మొదలుపెట్టినా ఆరీఫ్ పాట నించి స్లో అయిపోవడం నాకే తెలుస్తుంది.. పూర్తయ్యేసరికి ఇద్దరమూ కొన్ని క్షణాల పాటు నిశ్శబ్దంగా ఉండిపోయాం.. మీరు తన జవాబు కోసం ఎదురుచూస్తుంటారని అప్పటికప్పుడు ఈ మాటలు మీకు రాయమని చెప్పారు.. ఇవి తన చెప్పిందే యధాతథంగా...

"కార్తీకా, నీ జీవితంలోని ముఖ్యమైన వ్యక్తులని మాకు పరిచయం చేయడమే కాకుండా ఇలాంటి అరుదైన క్షణాలని కూడా మాతో పంచుకుంటూ ఇంకా దగ్గరైపోతున్నావు.. కొన్ని సంఘటనలు అనూహ్యమైన అనుభవాన్ని మిగులుస్తాయి.. అది ఇబ్బందికరమైన అనుభూతి కానంతవరకూ మంచి జ్ఞాపకంలా మనసు పొరల్లో దాచుకోవడానికీ, ఏకాంతంలో ఇష్టమైన పాటలా తల్చుకోడానికి సందేహాలనవసరం.. అలానే అంతకుమించి ఉద్వేగమూ అనవసరం.. ఇంతకన్నా ఇప్పటికి ఎక్కువ చెప్పలేను. త్వరలో నీకు ఉత్తరం రాస్తాను."

ఇవీ తను మీకు చెప్పమన్నవి.. ఇంకేమిటి కార్తీకా? మీ సెలవలెలా గడపబోతున్నారు? నాన్నగారు వచ్చారు.. ఎలానూ ఈయన లేరని మమ్మల్ని ఓ నాలుగు రోజులకోసం ఊరికి తీసుకెళ్తామంటున్నారు.. బహుశా రేపు వెళ్తామేమో.

అక్కడ అందరినీ ముఖ్యంగా ఆరీఫ్ నీ అడిగాననీ చెప్పండి.

ఇట్లు

రాధిక

*** *** *** ***

జూన్ 18, 1986

పూనా

కార్తీకా,

ఇప్పుడే రాధికతో ఫోన్లో మాట్లాడాను.. తను చెప్పిన విషయం విని ఎంత సంభ్రమాశ్చర్యాలకు లోనయ్యానో నువ్వూహించలేవు!! అసలు ఇంత సర్ప్రైజింగ్ న్యూస్ ఇస్తావని నువ్వే ఊహించి ఉండవేమో!? అందుకే ఫోన్ పెట్టేసిన మరుక్షణమే ఆత్రుతగా నీకు ఉత్తరం రాస్తున్నాను.. నిజంగా ఇది నిజమేనా!! నువ్వూ, వికాస్ గుళ్ళో పెళ్ళి చేసుకున్నారని ఇందాక రాధిక అన్న మాటలు ఇంకా చెవిలో గింగురుమంటున్నాయి! అసలిదంతా ఎలా... ఎప్పుడు... ఇంత తక్కువ సమయంలో! ఒక విషయం మాత్రం నిజం, మాఇద్దరికీ ఎంతో ఆనందాన్ని కలిగించిన వార్త ఇది!

ఇలాంటప్పుడు ఉత్తరం కోసం తొందర పెట్టడం భావ్యం కాదనుకో.. అయినా జరిగిన విషయాలన్నీ ఎప్పుడెప్పుడు నీ మాటల్లో విందామా అదే చదువుదామా అని ఉంది.. నీ నిర్ణయానికి మీ అమ్మమ్మ గారు చాలా సంతోషించి ఉంటారు కదా! ఇందాక ఫోన్లో మాట్లాడుతున్నప్పుడు రాధిక గొంతులో ఎంత సంతోషమో! ఇవాళ మధ్యాహ్నం మీ ఇద్దరూ ఫోన్ చేసి తనకి ఈ విషయం చెప్పిన దగ్గరనుంచీ ఎప్పుడెప్పుడు నేను ఫోన్ చేస్తానా అని ఎదురు చూస్తుందంట.. 'ఒక గుడ్ న్యూస్, అదేంటో ఊహించండి' అని కాసేపు ఊరించింది కూడా! ఐదు నిమిషాల వరకూ నేను కనుక్కోలేకపోతే తనే ఇక ఆగలేక చెప్పేసింది!

నీకు చెప్పే ఉంటుంది కదా, నేను మధ్యలో ఒక వారం రోజులు ఇంటికి వచ్చి మళ్ళీ తిరిగి ఇక్కడికి రావాల్సి వచ్చింది.. ఈ నెలాఖరుకి ఒక సర్టిఫికేషన్ ఎగ్జామ్ ఉంది.. అదవ్వగానే ఇంటికి వచ్చేస్తాను.. అప్పట్లోగా నీ ఉత్తరం నా కోసం ఎదురు చూస్తుంటే బావుండుననిపిస్తుంది.

మీ దంపతులిద్దరికీ మా హృదయపూర్వక శుభాకాక్షలు!

వంశీ

*** *** *** ***

జులై 13, 1986

వెంకటాపురం

వంశీ గారికి,

మీరు క్షేమమే కదా! ఈరోజు రేపు మీకు ఉత్తరం రాయాలనుకుంటుండగానే మీరే కబురు పంపించేశారు.. మీ ఆశ్చర్యం నేనూహించినదే. నిజం చెప్పాలంటే నేను మీలానే నా గురించి ఆశ్చర్యపడుతున్నా! అసలు మనల్ని మనం ఎంత ఎక్కువగా అంచనా వేసుకుంటామో కదా!

కాస్త ప్రపంచ జ్ఞానం, విషయావగాహన రాగానే మన జీవితాన్ని నిర్దేశించుకోవడం మొదలుపెడతాము.. అంతా మన చేతుల్లోనే ఉందనుకుంటాము.. ప్రణాళికలు వేస్తాము.. కానీ అనుకున్నవి జరగనప్పుడుగానీ మనల్ని మించిన శక్తేదో ఇంకొకటుందనే విషయం స్ఫురణకి రాదు! నాకిప్పుడలానే అనిపిస్తుంది..

నాక్కావల్సిందేదో నాకు బాగా తెల్సని ఒక గట్టి నమ్మకం ఉండేది.. అందుకే ఇంకో యాభై ఏళ్ళకి సరిపడా ప్రణాళికని సిద్ధం చేసుకోవడం మొదలుపెట్టాను.. నా అభీష్టానికి వ్యతిరేకంగా ఏ పనీ నాచేత ఎవరూ చేయించలేరనే గొప్ప ధైర్యం.. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు పెళ్ళి గురించి అమ్మమ్మ పెద్ద దుమారం లేవదీస్తుందని, నయానో భయానో నన్ను ఒప్పించాలని చూస్తుందని తెలుసు.. అలాంటి ప్రయత్నాలన్నీ ఎదుర్కోవడానికి మానసికంగా నన్ను నేనెంత సిద్ధం చేసుకున్నానో మీకు తెలీదు.. అలాంటిది తను వద్దంటుంటే నేనే బయటకి వచ్చేసి మరీ పెళ్ళి చేసుకున్నానంటే మరి నాకే ఆశ్చర్యంగా ఉండదూ!!

నేను మీకు అమరావతి ప్రయాణ విషయాలు రాసిన తర్వాత వెంటనే రాధిక గారు మీ మాటల్ని ఉత్తరంలో పంపించినా ఏదో అసంతృప్తి! మీరు వెంటనే తిరిగొచ్చేసి ఇంకో పెద్ద ఉత్తరం రాస్తే బావుండుననిపించింది.. అసలు అప్పటివరకూ బిజీ బిజీ గా పరుగులు పెడుతున్న కాలం సెలవలివ్వగానే సడెన్ బ్రేక్ వేసినట్లు ఆగిపోయినట్లనిపించింది.. మాధురి తన కొత్త కాపురం గొడవలో తనుంది.. సమయానికి రాధిక గారు కూడా ఊరెళ్ళారు.. లేకపోతే మీ ఇద్దరిలో ఎవరో ఒకరితో మాట్లాడాలని చాలా అనిపించింది.

దక్షిణపు గాలి వెళ్తూ వెళ్తూ ఏటి నీళ్ళ ని కదిలించివెళ్ళిట్టు మనసులో ఒకటే సంచలనం.. ఇదీ అని తెలీని గాభరా.. అసలు సెలవలు రాగానే ఎన్నిపనులు చేద్దామనుకున్నానో, ఎన్ని పుస్తకాలు చదవాలనుకున్నానో!! కానీ అదేంటో ఏ పని చేయబోయినా నిరాసక్తతగా అనిపించేది.. ఒక్క మీ కవితలు, గీతాంజలి తోనే స్వాంతన కలిగేది..

"మనసు చుట్టూ అల్లుకున్న మరోలోకంలో
నీ జ్ఞాపకాల బంగళాకి కాపలా కాస్తున్నా
ఈ ప్రాంగణంలో నీ చెలిమి సవ్వడి కోసం
తలవాకిటనె నిలబడి నిరీక్షిస్తున్నా!"

పదే పదే చదివానీ కవితని! నా నిరీక్షణ ఎవరికోసమో అర్థమౌతూనే ఉన్నా, దేనికోసమో తెల్చుకోలేని అసహనం మనసుని తినేస్తుంటే శరణాలయానికి వెళ్ళాలనిపించేది.. పిల్లలంతా ఎలా ఉన్నారో? ఆరీఫ్ ఏమేం కొత్త బొమ్మలు వేశాడో, ఇంకేమన్నా కొత్తపాటలు నేర్చుకున్నాడేమో!? అయినా ఇప్పుడు వెళ్తే సెలవల్లో కూడా ఇక్కడ ఈమెకేం పని అనుకుంటారేమో!! ఇన్ని సందిగ్ధాల మధ్య రోజులెలా వెళ్ళబుచ్చానో తెలీదు.. స్కూల్ ఇంకో వారంలో తెరుస్తారనగా ఇక ఉండబట్టలేక బాబాయి వాళ్ళింటికి బయలుదేరి వెళ్ళాను.

నన్ను చూడగానే పిన్ని గబగబా వచ్చి "ఎవండీ కార్తీకొచ్చింది.. రండి త్వరగా" అని బాబాయిని పిలిచి నా చేయి పట్టుకుని "రా రా.. నీ కోసమే చూస్తున్నాము.. ఇవాళ కూడా రాకపోతే నేనే వచ్చి తీసుకొద్దామనుకున్నాను" అంటుంటే కాస్త అయోమయం.. "ఏమైంది పిన్నీ? ఏమన్నా అర్జెంటా?" అనడిగాను.

''లేదు గానీ ఇలా కూర్చో'' అని నన్ను కూర్చోబెడుతుండగానే లోపల నించి బాబాయి వచ్చారు.. పక్కనే ఇంకో కుర్చీలో కూర్చుంటూ ''కార్తికా, నీతో ఒక విషయం మాట్లాడాలనుకుంటున్నామమ్మా'' అన్నారు.. కొంచెం సీరియస్ గా ఉన్న వాళ్ళ మొహాలు చూస్తుంటే నాకు గుండె దడదడలాడింది.. పిన్ని మొదలుపెడుతూ ''మేము ఊర్నించి తిరిగి వచ్చిన రోజు వికాస్ ఇక్కడికొచ్చాడు'' మొదట్లోనే అతని పేరు వినడంతో గుండె వేగం ఇంకాస్త హెచ్చింది! ''విషయాన్ని అక్కడనించీ సాగదీయాలా?'' అంటూ అంతలోనే బాబాయి అందుకుని ''కార్తికా, నీకభ్యంతరం లేకపోతే వికాస్ నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటాడంటమ్మా''!

ఒక క్షణం కాదు, చాలాసేపే ఏమీ అర్థం కాలేదు.. మళ్ళీ ఆయనే మాట్లాడుతూ ''పెళ్ళి మీద నీ అభిప్రాయం గురించి మాకు తెలుసు.. కాని నీ అభిప్రాయం సరైనది కాదని నువ్వు తెల్సుకునేసరికి చాలా ఆలస్యమై పోయి అప్పటికి నిన్నింతలా ఇష్టపడే వికాస్ నీకందుబాటులో లేకపోతే!! అతనిష్టపడుతున్నాడనే కాదు.. మేము మీ ఇద్దరినీ దగ్గరనుండి చూశాము.. వ్యక్తిగా మీరేంటో తెలిసి అంటున్నాను మీరు ఒకరికొకరు సరిగ్గా సరిపోతారు'' బాబాయి ఇంకేదో చెప్తుండగానే ఉన్నట్టుండి లోపలనించి వికాస్ బయటకి వచ్చారు! ఇంతసేపూ లోపలే ఉన్నారా!! అతన్ని చూడగానే వాళ్ళిద్దరూ లేచి ''మీరు కాసేపు మాట్లాడుకోండి'' అని ముందు వసారాలోకి వెళ్ళిపోయారు.. మొట్టమొదటిసారి స్కూల్లో దించేసి అమ్మా నాన్నా వెళ్ళిపోతుంటే కలిగే గాభరా నాలో.. తను వచ్చి ఎదురుగా కుర్చీ లాక్కుని కూర్చుంటుంటే తలెత్తి చూశాను.. చిన్నగా నవ్వారు.. అప్పుడు కనిపించింది అక్కడ చిక్కుకున్న నా మనసు!! ఇన్ని రోజులు లోపలంతా ఏదో వెలితిగా అనిపించడానికి గల కారణం ఏమిటో అప్పుడర్థమైంది!

''మీతో ఇలా ఏకాంతంగా మాట్లాడే అవకాశం కోసం ఎంతగా ఎదురుచూస్తున్నానో కార్తీకా..'' అంటూ మొదలుపెట్టి ఎన్నో విషయాలు చెప్పుకుంటూ పోయారు.. తన చిన్నతనం, చదువు, అన్యాయం పట్ల ఆవేశం, ఒంటరితనం, ఉద్యోగం, శరణాలయం.... ఇలా వరుసగా.. చిన్నముల్లు ఎన్ని మజిలీలి దాటిందో! ఏమీ పట్టించుకోవాలనిపించలేదు.. అతని మాటలు వినబడుతూనే ఉన్నాయి ''మీ పరిచయం అయి మీరేమిటో తెలిసాక నా జీవితంలోకి వచ్చే తోడు ఖచ్చితంగా మీరే అనిపించింది.. మామయ్య చెప్పారు, మీకు పెళ్ళంటే అంత సదభిప్రాయం లేదని.. భర్త అనే హోదాతో కాకున్నా ఒక మంచి స్నేహితుడుగా మీ సమక్షంలో గడిపే అవకాశం కోసమైనా మీ చేయి పట్టుకుని నడవాలనిపిస్తుంది కార్తీకా'' ఇంకా ఏవో అనబోతుంతుంటే నేను మెల్లగా అక్కడ నించి లేచి పిన్ని వాళ్ళున్న చోటికి వచ్చాను.. అతను కంగారుగా నా వెనకే రావడం తెలుస్తూనే ఉంది.. ఆత్రంగా మా వంకే చూస్తున్న వాళ్ళతో ''రేపు వచ్చి అమ్మమ్మతో మాట్లాడండి బాబాయి'' అన్నాను.

వాళ్ళకామాట అర్థమవ్వడానికి కొంచెం సమయం పట్టింది.. అర్థమవుతూనే సంతోషంగా నా చేతులు పట్టి ఊపేశారు.. బాబాయి అయితే వికాస్ని పట్టుకుని ఊపేస్తూ ''కంగ్రాచ్యులేషన్స్ మై బోయ్'' అంటూ నావైపు తిరిగి ''అసలు మేమూరినించి వచ్చినరోజు చూడాలి వీడిని, కాళ్ళు లోతుకెళ్ళిపోయి, గడ్డం పెరిగి.. చూడటానికే భయమేసిందనుకో! ఈ విషయం నీతో ఎలా చెప్పాలో అని ఒకటే టెన్షన్ అంట! మాట్లాడటం తర్వాత ముందిలా నిన్ను చూస్తే ఆ పిల్ల భయపడి పారిపోతుందని చెప్తే కాస్త కుదురుగా ఇదిగో ఇలా తయారయ్యాడు!'' అని చెప్తుంటే మొదటిసారి ఎలాంటి తడబాటు లేకుండా అతన్ని చూసి నవ్వాను.. 'నా' అన్న దగ్గర భావం ఒకరి నించి ఇంకొకరికి ప్రవహించడం అప్పుడే మొదలుపెట్టేసింది!

బాబాయి, పిన్ని పదింటికల్లా ఇంటికొచ్చి మాట్లాడతామని చెప్పాక నేను బయల్దేరాను.. ఏ మేఘం తీసుకొచ్చి పడేసిందో తెలీదు గానీ ఇంటికి చేరిందే తెలీదు! నాకు తెలుసు, అమ్మమ్మ నేను పెళ్ళికి ఒప్పుకున్నానని తెలిస్తే ఎంత సంతోషిస్తుందో! అందుకే ఆమెని సర్‌ప్రైజ్ చేయాలని మరుసటిరోజు పిన్ని వాళ్ళు వస్తున్న సంగతి చెప్పాను కానీ ఎందుకనేదీ చెప్పలేదు.

ఇక ఆరాత్రి నిద్ర పోయానని చెప్తే అది అబద్ధమే అవుతుంది.. అప్పుడెప్పుడో ఇలాంటి నిద్ర పట్టని రాత్రే అతని గురించి ఆలోచిస్తూ, అతనితో పరిచయం స్థాయి ఇంకాస్త పెరిగితే ఎంత బావుండునో అనుకుంటూ... అందుకేం చేయాలో తోచక సలహాలిమ్మనమని అడిగితే ఏదో పనున్నట్టు హడావిడిగా మబ్బు చాటుకెళ్ళిపోయిన ఆ జాబిల్లిని పిలిచి చెప్పాలనిపించింది ఇవాళ అతని సమక్షంలో నేనెంతసేపు గడిపానో!!

రాత్రి తెల్లవారడం అంటే కొన్ని వేల యుగాలవ్వడం అనేది ఆ రాత్రే తెలిసింది!! దూరంగా నడిచొస్తున్న వాళ్ళని చూసేదాకా అసలు వస్తారో రారోనన్న సందేహమే.. ఇంట్లోకి వచ్చి రెండు నిమిషాలు ఏవో కుశల ప్రశ్నలు వేసుకున్నాక బాబాయి వెంటనే విషయంలోకి వచ్చేశారు.. పెళ్ళి మాట వినగానే ఎంతో సంతోషిస్తుందనుకున్న అమ్మమ్మ మొహం చిత్రంగా ముడుచుకుంది.. "ఎవరబ్బాయేంటి?" క్షణంలో గొంతు మారిపోవడం తెలిసిపోతూనే ఉంది.. బాబాయి వికాస్ వివరాలన్నీ చెప్పాక వెంటనే అమ్మమ్మ "అయితే మావాళ్ళు కాదుగా.. మేమెలా ఇస్తాం పిల్లని!" అంది.. నాకంతా అయోమయంగా అనిపించింది.. బాబాయి నచ్చచెప్పడానికి ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నారు.. అంతకంతకూ అమ్మమ్మ గొంతు పెరిగిపోతూనే ఉంది.

నేనే ఆ సంభాషణని ఆపుచేస్తూ నేను అమ్మమ్మ తో మాట్లాడి ఒప్పిస్తానని చెప్పి బాబాయి వాళ్ళని పంపించేశాను.. వాళ్ళటు వెళ్ళగానే అమ్మమ్మ తిట్ల దండకం ప్రారంభించింది.. నచ్చచెప్పడానికి ఎంతో ప్రయత్నించాను.. నాకు కావాల్సింది వాళ్ళ ఆశీర్వాదమే కానీ ఇంకేమీ కాదని.. అయినా సరే నోటికొచ్చిందల్లా మాట్లాడటం మొదలుపెట్టింది.. 'కులం, కుటుంబం, ఆస్తి ఏమీ లేనివాడికి పిల్లనెలా ఇస్తాం... అయినా పెళ్ళి వద్దూ వద్దూ అన్నప్పటినించీ అనుకుంటూనే ఉన్నా ఇలాంటి తలకి మాసినవాడిని చేసుకుంటానని అడుగుతానని!" ఇదా ఈమెకి నా మీదున్న నమ్మకం అనుకుంటే ఒకలాంటి నిర్వేదం.. ఎప్పటికప్పుడు నేనేంటో, నా భావాలేంటో ఆమెకి అర్థం అయినా అర్థం కాకపోయినా చెప్తూనే ఉండేదాన్ని.. అప్పటికీ అన్నాను, వికాస్‌తో నా పరిచయం నామమాత్రమేనని.. మనసు విప్పి మాట్లాడింది నిన్నేనని! అసలు వినిపించుకుంటేనే కదా! ఇక ఏం చెప్పాలో తెలీక ఆఖరిమాటగా నేను వికాస్‌ని పెళ్ళి చేసుకోవడానికే నిర్ణయించుకున్నాట్లు చెప్పేశాను..

అంతే! ఇంటిని బందిఖానాలా చేసేసి నన్ను వెయ్యికళ్ళతో కాపలా కాయడం మొదలుపెట్టింది.. 2,3 రోజులయ్యేసరికి చుట్టాలు దిగడం మొదలుపెట్టారు.. ఏవేవో సంబంధాలు, పెట్టుడు ముహూర్తాలు అంటూ మాట్లాడుతుంటే ఇక ఆలశ్యం చేస్తే ప్రమాదమనిపించింది.. ఆఖరిసారిగా తాతయ్యని అడిగాను పెళ్ళికి ఒప్పించమని.. ఆయన నావంక చూసి "అది నాచేతుల్లో లేని పనని నీకు తెలుసు.. నిన్ను ఉద్యోగానికి పంపడంతోనే నా ఆఖరి అధికారాన్ని వాడేసుకున్నాను" అంటూ నిస్సహాయంగా చూశాడు.. నాకర్థమైంది నేనేం చేయాలో!! పది నిమిషాల్లో మళ్ళీ ఆయన దగ్గరకెళ్ళి "నీకు లాగా, నాన్నకు లాగా కాకుండా నా ప్రపంచాన్ని నేనే ఎన్నుకుంటాను తాతయ్యా.. నా ప్రయాణం నీ ఆశీర్వచనంతో ప్రారంభించాలని ఉంది, ఓ పది రూపాయలివ్వవా" అనడిగాను.. ఏమర్థమైందో పది చేతిలో పెట్టి తల నిమిరాడు.. అలా ఉట్టి చేత్తో నడిచి రావడం వల్లనేమో ఇంట్లో వాళ్ళెవరూ అనుమానపడలేదు!

వాళ్ళకి తెలిసేలోగా నేను బస్సులో ఉన్నాను.. నన్ను చూస్తూనే పిన్ని, బాబాయి ఎంతో సంతోషించారు.. వికాస్ కళ్ళల్లో చూసిన ఆనందాన్ని పోల్చడానికైతే నాకు తెలిసిన భాష సరిపోదు.. నేను వస్తానని ఎదురుచూస్తూ అక్కడే ఉంటున్నారంట.. తర్వాత రెండు రోజులు మా వాళ్ళొచ్చి పెద్ద గొడవ చేశారు.. ఎక్కడి నుంచి వచ్చారో కానీ వికాస్ స్నేహితులంట ఒక గుంపులా బాబాయికి, వికాస్‌కి అండగా నిలిచారు..

ఆలశ్యం చేయడం మంచిది కాదని నేను అక్కడికి వెళ్ళిన మూడో రోజేనే గుళ్ళో మా పెళ్ళి చేయడానికి అందరూ నిర్ణయించేశారు.. అంతే నేస్తం! మేళతాళాలు, మామిడాకులు, విందు భోజనాలు ఇలాంటివేమీ లేకుండానే మా పెళ్ళి జరిగిపోయింది.. అవన్నీ లేకపోతేనేం.. స్వంత అమ్మానాన్నల్లా పిన్నీ బాబాయి మా ఇద్దరికీ కొత్త బట్టలు పెట్టి అటు ఆడపెళ్ళివారు, ఇటు మగపెళ్ళివారిలా వ్యవహరిస్తే, వికాస్ స్నేహితులంతా కావాల్సిన ఏర్పాట్లు క్షణాల్లో చేశేశారు.. అదే రోజు రిజిస్టర్ ఆఫీసుకి వెళ్ళి చట్టబద్దంగా నమోదు చేయించుకోవడానికి అప్లికేషన్ కూడా సబ్మిట్ చేశాము.. ఆ మరుసటి రోజు శరణాలయంలో అందరం కలిసి విందులాంటిది చేసుకున్నాము.

ప్రస్తుతం కొత్త జీవితం మొదలుపెట్టింది స్కూల్ ఉన్న ఊర్లోనే పిన్ని వాళ్ళింటికి కూతవేటు దూరంలో! ఇంటికి ముఖ్యంగా కావాల్సిన పాత్రలు, వంట సామాన్లు లాంటివన్నీ వికాస్ స్నేహబృందమే సమకూర్చారు!! నాకొచ్చే ఉత్తరాలన్నీ అక్కడే ఉంచమని వికాస్ మా ఊరి పోస్ట్ ఆఫీసులో చెప్పి ఉంచారంట.. తనే ఏదో విధంగా అవి నాకందేలా చేస్తున్నారు.. అలానే మీ ఉత్తరం చేరింది.. మా కొత్త అడ్రెస్ కవర్ మీద రాస్తున్నాను..

నేను రాధిక గారితో ఫోన్లో ఈ విషయం చెప్పినప్పుడు తన గొంతులో వినిపించిన ఆశ్చర్యం, సంతోషం కళ్ళెదురుగా కనిపించినట్లనిపించింది.. అసలు మొదటిసారిగా మాట్లాడుతున్నాను అన్న సంగతి మా పెళ్ళి న్యూస్‌తో మరుగునపడిపోయింది.. నేనెప్పుడూ ఇంతే, ఏమన్నా చెప్పమంటే ఒక పుస్తకం రాసేస్తాను.. కానీ ఈ విషయాన్ని సవివరంగా చెప్పుకునేది మీ ఇద్దరి దగ్గరే కదా!

మీరు హైదరాబాదుకి తిరిగి రాగానే ఉత్తరం రాయండి.. మళ్ళీ మేమిద్దరం కలిసి మీతో మాట్లాడుతాము.. ఇప్పటికే వికాస్‌కి మీ గురించి చెప్పీ చెప్పీ ఊదరగొట్టేశాను.

ఈసారి పిల్లల్ని పలుకరించడానికి పల్లెటూరి ఆంటీకి పట్టణం అంకుల్ కూడా తోడయ్యారని చెప్పండి.
ఇప్పటికి సెలవు.
కార్తీక

*** *** *** ***

ఆగస్ట్ 11, 1986
హైదరాబాదు

ప్రియమైన కార్తీకకి,

ఎలా ఉన్నారు మీ ఇద్దరూ? నీకు ఉత్తరం రాద్దామని మొదలుపెట్టి నువ్వు రాసినదే పట్టుకుని ఎన్ని సార్లు చదివానో గుర్తు లేదు.. జరిగిన

విషయాలన్నీ వివరంగా రాసినందుకు చాలా సంతోషం వేసింది.. అప్పటికే ఎండింగ్ తెలియబట్టి సరిపోయిందిగానీ లేకపోతే ఏ పాపులర్ నవలకీ తక్కువగా లేదు మీ కథ! అలా కోపంగా చూడకు.. సరదాగా అంటున్నాలే.. అయినా సంప్రదాయాలూ, పెద్దతనం లాంటి విషయాల వల్ల మీ అమ్మమ్మ గారు మీ పెళ్ళికి ఒప్పుకోలేకపోయారేమో కానీ కాలం గడిచిన కొద్దీ ఆమె మనసు మారుతుందనడంలో సందేహం లేదు.. తెల్సు కదా ప్రేమనే విషయానికి మన పెద్దవాళ్ళు ఏ మాత్రం గౌరవం ఇస్తారో!! అయినా మీ కథ ప్రేమకథ కిందకి వస్తుందా లేదా? మీ వికాస్‌ని కూడా కనుక్కుని వచ్చే ఉత్తరంలో సమాధానం రాయడం మర్చిపోకు.

నేను పూనా నుంచి వచ్చి వారమైంది.. పిల్లల్ని మాత్రం చాలా మిస్ అయ్యాను.. వాళ్ళు కూడా అంతే, నేను ఇంట్లో ఉన్నంతసేపూ నా కాళ్ళ చుట్టూనే! వీలైనంతవరకూ సమయాన్ని వాళ్ళతోనే గడపడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను.. అయినా కొన్ని పనులు మాత్రం తప్పడంలేదు.. చెప్పాను కదా, ఈ మధ్య తీవ్రవాదం మీద అవేర్‌నెస్ తీసుకురావడానికి ఒక గ్రూప్ మొదలుపెట్టామని.. దాని కోసం ఒక వీడియో డాక్యుమెంటరీని తయారు చేసే బాధ్యత నా మీద పెట్టారు.. సో, దానికోసం కొంతమందిని ఇంటర్వ్యూ చేయడం లాంటివి చేస్తున్నాను ప్రస్తుతం.

మొన్నొక రెండు రోజులు మా తిరుపతి స్నేహితుడు నరసింహం వాళ్ళ అబ్బాయి కాలేజీ పనిమీద సిటీ కొచ్చి మా ఇంట్లోనే ఉన్నారు.. చాలా సరదాగా గడిచిపోయింది సమయమంతా! వాళ్ళు వెళ్ళిపోయాక నాకూ, రాధికకీ మనసులో ఒకటే భావం, నిన్ను అదే, మిమ్మల్నిద్దరినీ ఎప్పుడు చూస్తామో అని! శ్రీరామనవమికి మీఊరికి వద్దాము అనుకుంటూనే ఉన్నాము ఇప్పుడు వినాయకచవితి వెళ్ళినా కుదిరేటట్లు లేదు. అయినా మేము ఇప్పుడొచ్చినా 'ఎవరండీ మీరు?' అని మొహం మీదే తలుపేసేస్తావేమో కదా! మరి కొత్తకాపురం కదా!

కొత్తకాపురం అంటే గుర్తొచ్చింది, మీరు హనీమూన్ కి ఎక్కడికి వెళ్ళాలనుకుంటున్నారు? మైసూరు, ఊటీ అయితే నా స్నేహితుడొకడికి ట్రావెలింగ్ ఆఫీసు ఉంది.. బస్సు టికెట్ల నించి హోటెల్ అకామడేషన్ వరకూ వాళ్ళే చూసుకుంటారు.. మీకు అటువైపు వెళ్ళే ఉద్దేశ్యం ఉంటే నాకు చెప్తే అరేంజ్ మెంట్స్ చేస్తాను.. You know I will be very happy to do it.. so, please don't hesitate.

ఇక ఇంటి పనుల విషయాలకొస్తే రాధికని సంప్రదించొచ్చు.. 'భర్తని సాధించడం ఎలా?' అన్న విషయం తోపాటు ఇంకెన్నో అవసరమైనవి చెప్పగలదు నీకు. నాకు తెల్సు, దగ్గర ఉంటే గనక కత్తీ డాలూ తీసుకుని నా మీద యుద్ధానికి వచ్చేదానివని.. అయినా గానీ నీకు పెళ్ళైపోయిందని తల్చుకుంటే భలే గమ్మత్తుగా ఉంది తెలుసా! ఇక నించీ నువ్వు కూడా అందరి లాగా 'ఈపూటకి ఏం వండాలి.. వడియాలు పెట్టుకోవాలి.. బూజులు దులపాలి' అనుకుంటూ ప్రణాళికల మీద ప్రణాళికలు వేసుకుంటావేమో!

ఇంకేమిటి సంగతులు? చాలా రోజుల తర్వాత నేను మళ్ళీ నా టేబుల్ ముందు కూర్చుని, రాత్రి చెప్పే కబుర్లు వింటూ ఏమన్నా రాద్దామని సిద్ధమౌతున్నాను.. రాధికేమో 'అప్పుడే మల్లెపూల సీజన్ అయిపోయిందే' అని మల్లెపందిరి వంకే చూస్తూ కూర్చుంది.. పనేమీ లేకపోయినా చీకట్లోకి అలా చూస్తూ కుర్చోవడం తనకిష్టం.. 'అదేం ఆనందం!?' అనడిగితే "పని లేదని నేను పడుకుంటే మీరిలా తెల్లవార్లూ కూర్చుండిపోతారు" అని నా తిరిగి మీదకే బాణం సంధిస్తుంది!

నాన్న గారికి కొంచెం వంట్లో బావుండటం లేదంట.. రోజు విడిచి రోజు ఫోన్ చేస్తూనే ఉన్నాకానీ రెండు, మూడు రోజుల్లో వెళ్ళి ఒకసారి

చూసి వస్తేగానీ మనసు కుదుటపడదు.

నీ కొత్తజీవితం గురించి వీలున్నప్పుడల్లా రాస్తుండు.. వికాస్ ని మరీ మరీ అడిగినట్లు చెప్పు.
వంశీ

*** *** *** ***

సెప్టెంబర్ 21, 1986

వెంకటాపురం

ప్రియ నేస్తానికి,
ఎలా ఉన్నారు? మీ నాన్నగారిని చూసొచ్చారా? ఆయనకిప్పుడు వంట్లో ఎలా ఉంది?

మా జీవితం ఎలా సాగుతోంది అని కదా అడిగారు.. అప్పుడెప్పుడో మాధురి తన ప్రేమకథ గురించి చెప్తూ "నీకంటూ ఒక ఆత్మీయుడు దొరికితే తప్ప నేచేప్పేది అర్థం కాదు" అన్న మాటల్లోని నిజం ఇప్పుడర్థమౌతుంది.. మాటలు, తాగాదాలు, అలకలు, ఆలోచనలూ ఇదే మాలోకం.. ఇదివరకు లంకంత ఇంట్లో ఉన్నా ఈ మూడు గదుల్లో ఉన్నంత స్వేచ్ఛని అనుభవించలేదు.. నాచుట్టూ తిరుగుతూ, నాతోనే ఉండే ఇంకో మనిషితో కలిసి పనులన్నీ చేసుకోవడం ఒక ఊహించని అనుభూతి.

మీరడిగిన ప్రశ్న, అదే 'మాది ప్రేమ వివాహమా కాదా'? అని వికాస్‌ని అడిగాను.. తను నవ్వేసి "కాదు, ఇష్ట వివాహం అని చెప్పు" అన్నారు.. నవ్వుకోకండి, నేను చెప్పిన విషయాల్ని బట్టి తనని సీరియస్ మనిషిగా ఊహించేసుకున్నారేమో కదూ! అసలు ఇంత హఠాత్తుగా నిర్ణయం ఎలా తీసుకున్నాననేగా మీ సందేహం.. ఒకటి మాత్రం చెప్పగలను, ఒకవేళ వికాస్ పెళ్ళి గురించి ప్రపోజ్ చేయకపోయినా తను చేసే పనులన్నిటిలో తప్పకుండా సహాయం చేసేదాన్నే.. ఇన్ని నెలలుగా పరిశీలిస్తున్నాను కదా.. తను చేసే పనులు, వాటి మీద తనకున్న నిబద్ధత చూశాక తన పట్ల ఒకలాంటి మౌన విశ్వాసం పెంచుకున్నాను! ఆ విశ్వాసమే నన్ను ఇంత తొందరగా ఒప్పుకునేలా చేసిందేమో!

అసలు తను ఉంటే చుట్టూ ఒకలాంటి చైతన్యం.. పొద్దున్నే నేను స్కూల్‌కి, తను కాలేజ్‌కి వెళ్ళడం.. మళ్ళీ సాయంత్రం నేను వెళ్ళి తనని శరణాలయంలో కలవడం.. అక్కడ ఓ రెండు గంటలు పిల్లల చదువు గురించి విచారించి తిరిగి ఇద్దరం ఇంటికి రావడం.. ఇదివరకులా వికాస్ రాత్రిళ్ళు అక్కడ ఉండటానికి కుదరదు కాబట్టి ఒక్కోసారి తనకు వేరే పనులున్నా నేను మాత్రం తప్పనిసరిగా వెళ్తొస్తున్నాను.

ఇంకా వేరే పనులేముండొచ్చు అనుకుంటున్నారా.. ఉదాహరణ చెప్తాను వినండి.. ఈ వెంకటాపురం చుట్టూ ఉన్న ఇంకో నాలుగైదు ఊళ్ళకి కలిపి ఒక చిన్న ఆసుపత్రి లాంటిది ఉంది.. జనాలు జ్వరాలు, చిన్న చిన్న దెబ్బలు, కడుపు నొప్పి లాంటివాటికి అక్కడికి వెళ్తుంటారు.. ఆ ఆసుపత్రి పెట్టిన రెండు నెలలకే ఒకావిడ జ్వరం ఉందని వెళ్తే సరిగ్గా డయాగ్నిసిస్ చేయకుండా టైఫాయిడ్ జ్వరాన్ని మామూలుగా ట్రీట్ చేయడంతో ఆవిడ చనిపోయింది.. అది జరిగి వారం కాకుండానే ఇంకో రైతుకి కాలికి తగిలిన దెబ్బని క్లీన్ చేయడంలోనూ డ్రెస్సింగ్ చేయడంలోనూ సరైన జాగ్రత్త తీసుకోకపోవడంతో కాలు మొత్తం బాగా వాచిపోతే బందరు తీసుకెళ్తే సెప్టిక్ అయిందని మోకాలు వరకూ తీసేసారు.. ఇంత ప్రాథమిక విషయాలలోనే తప్పులు జరగడం చూసి వికాస్ స్నేహితుల సహాయంతో ఎంక్వయిరీ చేయిస్తే ఆ డాక్తరుకుంది నకిలీ లైసెన్స్ అని తెలిసింది.. ఇక అతని మీద పోలీసు కంప్లైంట్ ఇచ్చినా ఫలితం లేకపోవడంతో వికాసే ఊరి పెద్దలతో

మాట్లాడి, అందరితో కలిసి ఆ డాక్టరు కాని డాక్టరు ఊరి విడిచి వెళ్ళేలా చేశారు.

ఇలాంటి విషయాల మీద చర్చలు లాంటివన్నీ ఇంట్లోనే జరుగుతాయి.. వికాస్ స్నేహబృందమంతా ఆవేశంగా అది చేద్దాం, ఇది చేద్దాం అంటుంటే వికాస్ ఏమో చేసేదేదైనా ప్రణాళికా బద్దంగా చేయాలంటారు.. ముందు చట్టప్రకారం ట్రై చేసి కుదరకపోతే అప్పుడు ఆందోళన కార్యక్రమాలు చేయాలంటారు.. వాళ్ళ కాలేజీ ఉన్న ప్రాంతంలో మంచి నీటి పైపులతో డ్రైనేజ్ లైన్లు కలిసిపోవడంతో నీళ్ళు వాడలేని పరిస్థితులలో ఉన్నారు.. అందుకే పదిహేను రోజుల క్రితం నేను ఆ చుట్టుపక్కన ఉన్న ఇళ్ళ వాళ్ళందరి దగ్గరా సంతకాలు తీసుకుంటే ఒక అప్లికేషన్ తో సహా వాటిని కలెక్టరుకి సబ్మిట్ చేశాము.

ఇది జరిగిన రెండు రోజులకి అనుకుంటాను అందరం ఇంకా ఈ విషయం మాట్లాడుకుంటుంటే అప్పుడే వచ్చిన వికాస్ స్నేహితురాలు వనజ చెప్పింది బందరులో అందాల పోటీలు నిర్వహించబోతున్నారని! నాకు చాలా ఆవేశం వచ్చింది.. "ఇప్పటికే రేజర్ బ్లేడు, లుంగీలు లాంటి వస్తువులకి కూడా అమ్మాయిలనే మోడల్సుగా చూపిస్తూ ఆడవారి మీదుండే గౌరవాన్ని దిగజారుస్తున్నారు.. దానికితోడు మచిలీపట్నం లాంటి చిన్న చిన్న పట్టణాల్లోకి ఈ సగంబట్టల పోటీలు మొదలితే సామాజిక విలువలు తగ్గుతాయనడంలో అస్సలు సందేహం లేదు.. అసలు ఆత్మ సౌందర్యంకంటే బాహ్య సౌందర్యానికే పెద్దపీట వేసే ఇలాంటి పోటిల వల్ల యుక్తవయసు వనితల్లో ఎలాంటి పోటీ వాతావరణాన్ని సృష్టిస్తున్నారో వీళ్ళకి అర్థం కావటంలేదు" అంటూ గట్టి గట్టిగా మాట్లాడుతున్న నన్ను చూసి వికాస్ "మరైతే వాటిని ఆపే ప్రయత్నం ఎందుకు చేయకూడదు? అదీ నీలాంటి అమ్మాయిలే అయితే వాదనకి బలం ఉంటుంది" అని వనజ వైపు తిరిగి తన మిగతా స్నేహితురాళ్ళకి కూడా ఈ విషయం చెప్పమన్నారు.. ఇక చూడండి, నాలో ఒక ఉత్సాహం.. తెల్లవార్లూ కూర్చుని ఆ అందాల పోటీలకి వ్యతిరేకమైన నినాదాలతో హోర్డింగ్ బోర్డులను తయారు చేశాను.. పోటీలు జరగడానికి ముందు 4రోజుల నుంచీ వాటిని స్పాన్సర్ చేస్తున్న కంపెనీ ఆఫీసు ఎదురుగా బోర్డ్స్ పట్టుకు నుంచుని మౌన ప్రదర్శన చేశాము.. ఆ విషయం కాలేజీలకి పాకి తర్వాత నించి ఆ అమ్మాయిలందరూ, ఒక మహిళా సంఘం వాళ్ళూ మాతో కలిసేసరికి ఆ చిన్న నిరసన ఒక ప్రభంజనంలా తయారయింది.. మహిళా శక్తి అంతా ఒక్కటయ్యేసరికి కంపెనీ వాళ్ళకి పోటీలను రద్దు చేయక తప్పింది కాదు! ఆ రోజైతే నన్ను పట్టుకోవడం ఎవరివల్లా కాలేదు తెలుసా.. వ్యక్తిగతంగా నేను సాధించిన మొట్టమొదటి విజయం అది!

ఇంత చైతన్య లాహిరిలో మునిగి తేలుతున్న మాకసలు హనీమూన్ లాంటివేమీ గుర్తులేవంటే, అసలు అలా వెళ్ళాలనే కోరిక కూడా లేదంటే నమ్ముతారు కదా! అయినా మీరేంటీ రాధిక గారి స్కిల్స్ గురించి తెగ జోక్స్ వేస్తున్నారు.. మిమ్మల్ని అంత సాధించబట్టేనా పాపం హాయిగా అన్ని ఊర్లు చుట్టొస్తున్నారు!! మళ్ళీ రైటింగ్ మీద ధ్యాస పెడుతున్నందుకు సంతోషంగా ఉంది.. అసలు ఇందాకే నేను వంట చేస్తుంటే పక్కన 'పల్లకి' చదువుతూ 'ఇదిగో మీ ఫ్రెండ్ రాసిన కవిత పడింది' అంటూ మీ '**అప్పుడప్పుడు**' చదివి వినిపించారు.

"అలవోకగా అగుపించిన ఏదో దృశ్యం
సమాధిలోంచి జ్ఞాపకాల్ని తవ్వుతుంది..
హఠాత్తుగా ఆవరించిన ఏదో ఆలోచన
ఆనాటి అగాధాల్లోకి మనసుని విసిరేస్తుంది..
కాలకన్య కదిలించిన ఏదో అనుభూతి
అంతరాంతరాల్ని అల్లకల్లోలం చేస్తుంది..

కాపాడుకుంటే జీవితమో రతనాల గని!
అదుపు తప్పితే అదే వరద గోదావరి!!"

నిజంగా నిస్పృహలో నీరసించిన ఏ మనసునైనా ఊరడించగల శక్తి మీ కవితలకి ఉంది వంశీ గారూ! ఇది నేనంటున్న మాట కాదు, వికాస్ మీతో చెప్పమన్న మాట! వీలుదొరకగానే మళ్ళీ మీతో తప్పకుండా మాట్లాడుతానన్నారు. నా వీరనారీ కథలన్నీ చెప్తూ అసలు విషయం మర్చేపోయాను.. మీరు పంపిన శుభాకాంక్షల గ్రీటింగ్ తోపాటు, అతి జాగ్రత్తగా పాక్ చేసి పంపిన నిర్మల్ పెయింటింగ్ కూడా వచ్చింది.. నిజంగా మీ టేస్టుకి అబ్బురపడుతూనే మీమీద కినుక వహించాలని ఉంది.. మరి ఇంత ఖర్చుపెట్టి పంపడం అవసరమా చెప్పండి!!

మారిన జీవితం మనోహరంగా ఉంది నేస్తం.. అమ్మమ్మ వాళ్ళు ఎప్పుడు మమ్మల్ని దగ్గరకు తీసుకుంటారో నన్న ఎదురుచూపులు తప్ప చుట్టూ ఆనందపు నెలవంకలే! వికాస్ రేపటి క్లాసు కోసం ప్రిపేర్ అవుతుంటే బయట వీధిదీపం వెలుగులో మసకబారిన చీకటిని చూస్తూ మీకీ ఉత్తరం రాస్తున్నాను.. ఈ క్షణంలో నా మనోఫలకంపై మీ ఆత్మీయ దంపతులు కదలాడడం యాధృచ్ఛికం మాత్రం కాదు.
వీలు చూసుకుని రిప్లై రాస్తారు కదూ.
కార్తీక

*** *** *** ***

(తరువాతి భాగం వచ్చే సంచికలో..)